

THEATRE ТЕАТАР

НА РАСКРШЋУ
AT THE CROSSROADS

ФЕСТИВАЛ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА
FESTIVAL OF DRAMA AND THEATER OF BALKAN CULTURAL SPACE
ФЕСТИВАЛ ДРАМЕ И ПОЗОРИШТА БАЛКАНСКОГ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА

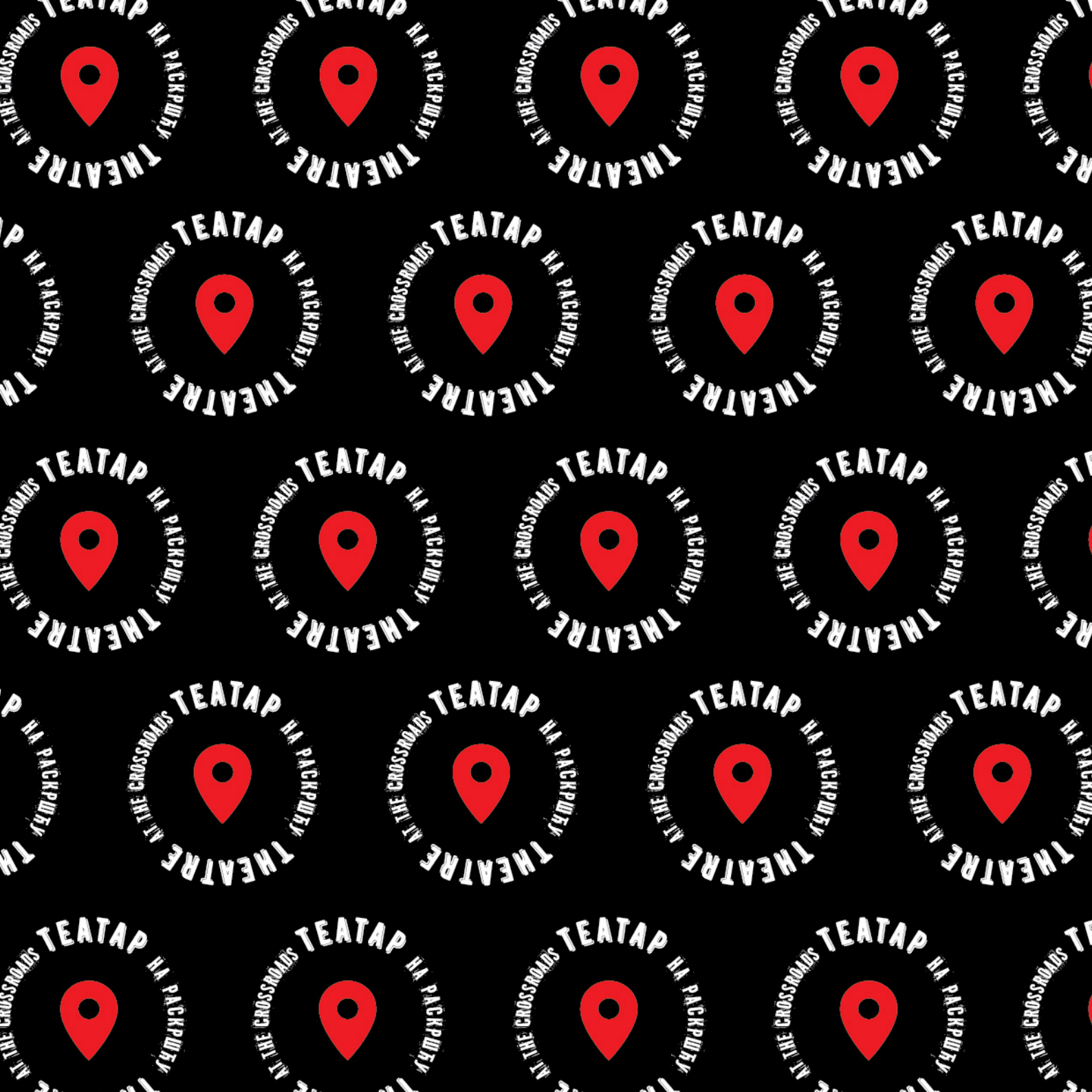
ГРАД НИШ

6-12.10.2025.

ОСНИВАЧ

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
НИШ

THEATER OF DRAMA AND THEATER OF BALKAN CULTURAL SPACE · 6. ФЕСТИВАЛ ДРАМЕ И ПОЗОРИШТА БАЛКАНСКОГ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА · 6th FESTIVAL OF DRAMA AND THEATER OF BALKAN CULTURAL SPACE

Ако бих морао у једној речи да изразим значај и значење које „Театар на раскршћу“ има за Ниш и Нишлије, свакако бих одабрао даривање.

Театар је духовно сусретање и међусобно даривање разних народа и културних простора. Нема лепшег дара од лепоте која оплеменењује, од дијалога који поштује и сабеседника који саосећа. Близина, топлина, мир и поштовање су прве мисли за које ме веже овај фестивал. Зато сам дубоко убеђен да он представља уметнички израз Ниша кроз векове, промене и (с)мене. Времена су се мењала, Ниш је прешао дуг пут од турске касабе до модерног полиса, али једну црту никада није изгубио – толеранцију. Ниш је град љубави, културе и разумевања. Топли град са југа Србије који упркос модерној, артифицијелној стварности, није изгубио душу!

Од свега што човек ствара, најдуже трају уметност и добротинство. Мислим да „Театар на раскршћу“ спаја обе људске моћи, представљајући најлепшу способност наших људи, а то је љубав према другим народима и другачијим културама.

Напоследку, зар и сам Андрић није говорио: „Највећа вредност једног народа јесте његова способност да прима и даје у духовној и културној размени са другим народима.“

Драгослав Павловић, градоначелник Ниша

САВЕТ ФЕСТИВАЛА

Мр Дејан Лилић, првак Драмског театра (Скопје, Северна Македонија)

Др Душко Љуштина, менаџер у култури (Загреб, Хрватска)

Василка Бумбарова, театролошкиња (Софија, Бугарска)

Драгослав Павловић, инжењер електротехнике, градоначелник Ниша

Ана Савић, в. д. директора Народног позоришта Ниш

СЕЛЕКТОР ФЕСТИВАЛА

Доц. мр Спасоје Ж. Миловановић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ СЕЛЕКЦИЈЕ

ЦЕНЗУРА И АУТОЦЕНЗУРА НА ПРИМЕРУ ПОЗОРИШТА: О 6. ФЕСТИВАЛУ ПОЗОРИШТА И ДРАМЕ БАЛКАНСКОГ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА „ТЕАТАР НА РАСКРШЋУ“

Данас, када говоримо о цензури и аутоцензури у позоришту, чини се да више не разговарамо о спољашњим и унутрашњим механизмима, већ о једној заједничкој игри у којој учествују сви – држава, институције, уметници и публика. Понекад је немогуће разлучити ко кога заправо цензурише: власт уметника, уметник самог себе, публика власт, или пак „не-власт“ све заједно. Управо у том парадоксалном односу забране и прилагођавања, уметност проналази своје најсуптилније облике слободе. Шта би, уосталом, уметност и била ако јој није забрањено оно најважније, оно што изазива, помера и провоцира?

У културном простору Балкана 2025. године, цензура и аутоцензура не изгледају више као пуки административни или политички акти, већ као сложене праксе значења. Цензура се дефинише као споља наметнута забрана – интервенција државе, институције, моћника или било ког ауторитета. Аутоцензура, напротив, представља унутрашњи процес: самонаметнуто ограничење уметника, вођено страхом или антиципацијом последица. Међутим, због испреплетености тих механизма, граница између њих данас је флуидна и готово невидљива. Жан-Лик Нанси нас подсећа да „моћ никада није само спољашња сила, већ и унутрашња матрица субјективизације“. Уметник је истовремено и жртва и саучесник сопственог ограничавања, јер пристаје на игру знакова и очекивања која обликује политички простор. Зато је тишина на сцени често гласнија од било које речи. У том контексту, бодријаровска симулација добија пуну снагу: свака изговорена реч чита се као знак лојалности или отпора, па више ниједна представа не може бити „само естетски чин“.

Живот цензуре у култури постаје свакодневица: селекторе фестивала упозоравају да „политике не сме бити на сцени“, национални савети захтевају уклањање представа због „непримереног речника“, а директори скидају с репертоара ауторе који нису по вољи. Критичари који пишу негативне рецензије бивају искључени из протокола позоришта, резултати конкурса се не објављују, јер је неко јавним ставом подржао не-власт. Парадоксално, нпр. у Србији се догађа да и не-власт намеће правила – уметници који не заузму довољно јасну позицију против власти бивају проглашени недовољно радикалним. Тако једни бивају искључени из филмских екипа, други са фестивала, а трећи из публике. Ако не заузму страну, ризикују дискредитацију и губитак посла... а егзистенција је егзистенција.

У таквом амбијенту, аутоцензура није пасивни рефлекс, већ софистицирани ритуал, често праћен иронијом. Селектор каже: „Политике нема на сцени“, док у себи мисли: „Само да не буде превише лојалности, али ни превише критике“. Режиер уклања сцену да „не буде погрешно протумачена“, драматург мења дијалог „да не увреди некога“, глумац изоставља реч, јер му интуиција шапуће да је боље ћутати. Управо тако сви ти актери, у жељи да сачувају слободу, постају заробљеници сопствене аутоцензуре. Жан Бодријар у „Фаталним стратегијама“ указује да се свака реч преводи у политички код. Тако представа неминовно постаје политичка декларација. Уметник често више страхује од публике, критике и колега него од државе.

У том смислу и цензура и аутоцензура постају нормализоване праксе. Ричард Шустерман у својој „Прагматистичкој естетици“ подсећа да је уметност и практична етика: уметник не бира само шта ће рећи, већ и како ће преживети унутар система. А одлука да се нешто изостави, промени или ублажи није увек резултат страха, већ често жеље да се сачува институција, ансамбл, финансије. Но, таква прагматична стратегија постепено брише границу између очувања слободе и губитка интегритета.

Примери из праксе сведоче о томе. Скинут критички текст, отказана турнеја, списак дозвољених тема, одлука да представа иде или не иде на фестивал – све то показује да аутоцензура функционише као начин преживљавања. Уметници одговарају алузијама, иронијом, шифрованим дијалозима. Хумор и самоиронија постају механизми преживљавања: редитељ бележи да, ако избаци све спорно, на сцени остаје само његова параноја; глумац шапуће да пре сваке искрене речи прво провери ко је у публици. Жорж Диди-Иберман у „Преживети слике“ истиче да уметност опстаје управо кроз скривене поруке. Када не може да каже, она шапуће; када је натерана да ћути, она пева у алузијама. Најсубверзивнија дела, парадоксално, често настају захваљујући притиску цензуре, а не упркос њој.

На овогодишњем фестивалу „Театар на раскршћу“, одабране представе, чини се, илуструју ову динамику на најбољи могући начин. Кроз различите приступе – од актуелизације класика до савремених драма – говоре о феномену цензуре, не као о апстрактном проблему, већ као о опипљивој, свакодневной стварности.

Чеховљев **Галеб** већ је деценијама парадигма драме у којој се више прећуткује него што се каже. У режији Александра Ивановског и извођењу ансамбла НУ Театар „Јордан Х. К. Џиног“ из Велеса, ово ћутање је претворено у централни драмски елемент, показујући како управо у тишини настаје најгласнији вапај. Редитељ је свесно „спустио“ Чехова у савремени контекст, са директивом глумцима да „забораве Чехова“ као аутоматску норму. Ово интервенционистичко читање ствара ефекат позоришне пројекције: сценографија комбинује традиционални екстеријер са модерним елементима, а контролисана сценска тишина захтева од гледаоца да пажљиво тумачи сваки знак и алузију. Резултат је интроспективна представа која тражи ангажованог гледаоца, наглашавајући како је свака мисао потенцијално опасна, јер може бити погрешно протумачена. Коначно, ова представа се може интерпретирати и као представа о трајном унутрашњем притиску, који културу претвара у тишину.

Представа **Киселина** (Босанско народно позориште Зеница), по тексту Асје Крسمановић и у режији Нермина Хамзагића, уводи нас у свет младих и њихових тихих побуна. Назив „Киселина“ функционише као метафора аутоцензуре: нагриза изнутра, али остаје скривена. Хамзагић користи минималистичку сценску архитектуру и контрапункт музике и звучних амбијената, концентришући пажњу на тело глумца и дијалог. Емотивне експлозије делују аутентично, што представу чини снажним психолошким портретом породице сукобљене са губитком и неразумевањем. Драматуршки, представа не инсистира на политичкој лекцији, већ на универзалности жаловања, што је једно од објашњења њене широке фестивалске резонанце.

Кућа за лутке, други део (Народно позориште „Иван Вазов“, Софија) Лукаса Хната, у режији Јасена Пејанкова, наставља тамо где је Ибзен прекинуо, истражујући модерне илузије слободе и невидљиве механизме друштвене контроле. Ниједна врата, ма колико звучно затворена, не воде у простор без ограничења. Најфинија цензура је управо она која каже: „Наравно да си слободна – али платићеш цену“. Пејанков ставља акценат на контакт актера са публиком и реторичку игру, инспиришући расправу о моралној одговорности, јавном обрушавању и личном сукобу. Иронија и рефлексивност текста стварају динамичност, док истовремено ризикују да део публике сматра представу сувише модерном.

Крлежини **Господа Глембајеви** (Црногорско народно позориште), у режији Данила Маруновића, остају класик о корупцији и хипокризији елита. Гледано из перспективе цензуре, то је прича о ономе што друштво воли да заташка: породичне тајне, приватна перверзија и јавне преваре. Глембајеви су мајстори аутоцензуре: у њиховим салоним никада се не каже све што се зна, јер истина није само непристојна – она је опасна. И као што знамо, што је породица угледнија, то је ћутање гласније. Сама представа је снажна и експресивна, а сценографија делује као развијено огледало друштва и театарног шока. Истовремено, у изванфикционалном, политичком кључу, ова поставка је постала симбол регионалних тензија око културне слободе. Инцидент привођења и депортације редитеља Маруновића током гостовања представе у Београду, постао је јасан пример спољног притиска. Истовремено, тај инцидент поставља питање и права мешања у унутрашњу политику друге државе.

Режија Вељка Мићуновића у **Очевима и оцима** (Народно позориште у Београду), по роману Слободана Селенића, истражује наслеђе друштвених и породичних образаца. Представа показује да цензура није само политички акт, већ и унутрашњи образац који се преноси генерацијама. Мићуновић успева да integriше епску породичну хронику и политички коментар, користећи сценску музику и глумачку концентрацију како би обезбедио динамичност и интимност, али и својеврсну институционалну прихватљивост, чиме истовремено смањује ризик директне репресије. Слободан Селенић већ у наслову наглашава наслеђивање не само породичних већ и друштвених образаца. У режији Вељка Мићуновића, ова представа је студија културе која, и када се суочава са сопственим слабостима, радије их прикрива него разоткрива. „Очеви и оци“ нису само биолошке фигуре, већ и фигуре цензуре: шта се сме рећи у кући, шта се преноси на сина, а шта се заувек ћути.

У свакој од ових представа види се оно што Ричард Шустерман назива „прагматичком естетиком“: уметност није само репрезентација, већ начин живота и стратегија преживљавања. А када, како каже Диди-Иберман, уметник „пева шапатом“, управо тај шапат постаје најснажнија форма отпора. Закључак је, наравно, ироничан: можда ће неко рећи да у овом избору „нема политике“ или је „има превише“. Али знамо да је баш то најполитичкија изјава од свих. Јер, у времену када и власт и не-власт подједнако ревносно производе своје „дозвољене истине“, позориште остаје једино место где и ћутање и гласно говорење може бити субверзивно. Одабране представе показују да граница између дозвољеног и прећутаног постаје све тања.

ДОБРО ДОШЛИ
НА 6. ФЕСТИВАЛ
ТЕАТАР НА РАСКРШЋУ!

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ФЕСТИВАЛА

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш

ПРОГРАМ

ПОНЕДЕЉАК

6.
ОКТОБАР

ОТВАРАЊЕ ФЕСТИВАЛА

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш
Народно позориште Ниш (Србија)

ПРОСЈАЧКА ОПЕРА

Текст: **Вацлав Хавел**

Режија: **Милан Нешковић**

УТОРАК

7.
ОКТОБАР

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш
НУ Театар „Јордан Х. К. Џинот“, Велес (Северна Македонија)

ГАЛЕБ

Текст: **А. П. Чехов**

Режија: **Александар Ивановски**

Мала сцена Народног позоришта Ниш
РАЗГОВОР О ПРЕДСТАВИ

СРЕДА

8.
ОКТОБАР

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш
Босанско народно позориште Зеница (БиХ)

КИСЕЛИНА

Текст: **Асја Крсмановић**

Режија: **Нермин Хамзагић**

Мала сцена Народног позоришта Ниш
РАЗГОВОР О ПРЕДСТАВИ

ЧЕТВРТАК
9.
ОКТОБАР

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш
Народно позориште „Иван Вазов“, Софија (Бугарска)
КУЋА ЗА ЛУТКЕ, ДРУГИ ДЕО
Текст: **Лукас Хнат**
Режија: **Јасен Пејанков**

Мала сцена Народног позоришта Ниш
РАЗГОВОР О ПРЕДСТАВИ

ПЕТАК
10.
ОКТОБАР

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш
Црногорско народно позориште, Подгорица (Црна Гора)
ГОСПОДА ГЛЕМБАЈЕВИ
Текст: **Мирослав Крлежа**
Режија: **Данило Маруновић**

Мала сцена Народног позоришта Ниш
РАЗГОВОР О ПРЕДСТАВИ

СУБОТА
11.
ОКТОБАР

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш
Народно позориште у Београду (Србија)
ОЧЕВИ И ОЦИ
Текст: **Слободан Селенић**
Режија: **Вељко Мићуновић**

Мала сцена Народног позоришта Ниш
РАЗГОВОР О ПРЕДСТАВИ

НЕДЕЉА
12.
ОКТОБАР

20.00 Велика сцена Народног позоришта Ниш
ЗАТВАРАЊЕ ФЕСТИВАЛА И СВЕЧАНА ДОДЕЛА НАГРАДА
Југословенско драмско позориште, Београд (Србија)
МИХАЕЛ КОЛХАС
Текст: **Хајнрих фон Клајст**
Режија: **Борис Лијешевић**

ПОНЕДЕЉАК

6.

ОКТОБАР

Вацлав Хавел

ПРОСЈАЧКА ОПЕРА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ НИШ (Србија)

Режија: Милан Нешковић

Режија: МИЛАН НЕШКОВИЋ
Драматуршкиња: ЈЕЛЕНА МИЈОВИЋ
Сценограф: ГОРЧИН СТОЈАНОВИЋ
Костимографиња: БИЉАНА ГРГУР
Композитор: БОЖИДАР ОБРАДИНОВИЋ
Ауторка сонгова: ЈУЛИЈА ПЕТКОВИЋ – ДУДА БУРЖУЈКА
Кореографиња: АНДРЕЈА КУЛЕШЕВИЋ
Сценски говор: НАТАША ИЛИЋ
Суфлер: ВАЊА ШУКЛЕТА
Организатор: МИЛОШ ПАВЛОВИЋ
Инспицијент: ДОБРИЛА МАРЈАНОВИЋ
Тон мајстор: СЛОБОДАН ИЛИЋ
Дизајн светла: ВОЈКАН ДОБРОСАВЉЕВИЋ
Светло: МАРКО ЂОРЂЕВИЋ

УЛОГЕ:

Мекхит – МИЛОШ ЦВЕТКОВИЋ
Пичам – АЛЕКСАНДАР МАРИНКОВИЋ
Пичамова – МАЈА ВУКОЈЕВИЋ ЦВЕТКОВИЋ
Поли – МИЛИЦА ФИЛИЋ, к. г.
Локит – АЛЕКСАНДАР МИХАИЛОВИЋ
Локитова/Дијана – САЊА КРСТОВИЋ
Луси – АНАСТАСИЈА РАНЧИЋ, к. г.
Филч, џепарош – ДАНИЛО ПЕТРОВИЋ
Џени, курва – БРАТИСЛАВА МИЛИЋ
Певач моритата – МАРКО РАДОЈЕВИЋ
Џим, Мекхитов ортак – СТЕФАН МЛАДЕНОВИЋ
Џек, Мекхитов ортак – АЛЕКСАНДАР СТЕВАНОВИЋ, к. г.
Харолд, наредник – АНДРИЈА МИТИЋ

За клавиром: АЛЕКСАНДАР СТЕВАНОВИЋ

О ПРОСЈАЧКОЈ ОПЕРИ

Ослањајући се на *Просјачку оперу* Џона Геја, написану 1728, Хавел, два и по века касније, у Чехословачкој, пише своју верзију ове драме и, користећи миље енглеског подземља XVIII века, преиспитује теме љубави, части, поштења, лојалности и издаје у потпуно другачијем друштвенополитичком контексту. Глад, криминал, закони, судови и казне – који важе само за сиротињу, спрега полиције и криминала, корумпиране владе и обесправљени, невидљиви обични људи који погнутих глава трпе терор, нажалост нису само специфичност Гејевог или Хавеловог времена.

На корицама америчког издања Хавелове *Просјачке опере* стоји реченица Милоша Формана: *Свако ко жели да сазна зашто је људима на позицијама моћи тако лако да злостављају своје суграђане, треба да прочита ову књигу.*

Иако постоји тврдња која се приписује Марку Твену, да је лакше преварити људе него их убедити да су преварени, Хавел упућује позив публици да изађу из комфора обмане и критички анализирају стварност коју живе и, ако је могуће, изаберу истину уместо лажи.

Полазећи од тезе да ништа није каквим се чини, *Просјачка опера*, слика друштва у коме је искреност у егзилу, раскринкава механизме манипулације, а као основно средство тог механизма издваја се језик. У лавиринту сумњивих друштвених и породичних веза, брутална пропаганда власти, од врха до најниже пречке своје хијерархије, користи језик као инструмент обмане, присиле, завођења и преваре.

Фасцинантна је окретност којом су ликови у стању да етички оправдају било коју неетичну акцију коју предузму, брзина којом, изнова и изнова, супериорно демантују сами себе и спремност да заузму позицију дијаметрално супротну од оне на којој су управо били. „Душевни“ монолози протагониста дугачки су, без логичног редоследа и смишљени тако да онемогуће свако питање, анализу или сумњу у веродостојност њихових тврдњи. Комуникативне стратегије којима се ликови служе користе се као тактика фалсификовања истине и заваривања саговорника који покушава да дође до одређених сазнања. У социолошком контексту, том тактиком ствара се болесно друштво које почива на систему лажи.

Канадски социолог Ервин Гофман сматрао је да се људи на друштвеној сцени понашају као глумци, преузимајући одређене улоге како би у јавности створили жељену слику о себи.

У нашој *Просјачкој опери* ликови и догађаји су измишљени, али ни у њој, баш као и у стварности, ништа није каквим се чини, нити су њени актери онакви каквим се представљају.

Ауторска екипа представе

УТОРАК
7.
ОКТОБАР

Антон Павлович Чехов

ГАЛЕБ

НУ ТЕАТАР „ЈОРДАН Х. К. ЦИНОТ“, ВЕЛЕС (Северна Македонија)

Режија: Александар Ивановски

Режија: АЛЕКСАНДАР ИВАНОВСКИ
Драматург: КАТЕРИНА МОМЕВА
Асистент режије: БОЈАНА ВАСИЛКОВСКА
Сценограф: ФИЛИП КОРУНОВСКИ
Костимограф: САРА МИЛЕВСКА
Избор музике: АЛЕКСАНДАР ИВАНОВСКИ

УЛОГЕ:

Ирина Николајевна Аркадина: СЛАВИЦА МАНАСКОВА
Константин Гаврилович Трепљев: ФИЛИП ХРИСТОВСКИ
Петар Николајевич Сорин: БЛАГОЈЧО СТОЈАНОВ
Нина Михајловна Заречна: САНДРА ТАНЧЕВА
Илија Афанасијевич Шамрајев: КИРЕ АЦЕВСКИ
Полина Андрејевна: СИМОНА ДИМКОВСКА
Маша: ЈАНКА ЛЕФКОВА
Борис Алексејевич Тригорин: ИСИДОР ЈОВАНОВСКИ
Јевгениј Алексејевич Дорн: ЈОРДАН ВИТАНОВ
Семјон Семјонович Медведенко: ФАИК МЕФАИЛОСКИ

О ПРЕДСТАВИ

Галеб је Чеховљева драма, написана на аутентичан начин, позната по свом прозаично-поетичком изразу. Он конструише приче веристички, али из тог веризма извире дубока драмска поетика, уметничка форма коју позоришни уметници и дан-данас настоје да проткају у позоришни језик.

Галеб је драма у којој су сви ликови препуштени сами себи, а мотиви за трагичне грешке долазе из љубави, а не из зла. Примарно говори о несрећи у љубави, а друга линија је љубав према уметности и жеља да се у њој успе. Ко су прави уметници и да ли се уметност достиже часно – то је вечно питање.

Да ли су за Нину ти људи једини улаз у лепоту живљења? Зашто одбија Трепљева и зашто бира љубав према Тригорину? Ко су они који су срећни у љубави и зашто забрањена љубав остаје чежња? Оно што је највећа снага, истовремено је и највећа слабост. Провинција, изолација, снови и амбиције супротстављени стварности. Љубавна одбијања и удварања подједнако су важна, а сви ликови сами праве грешке.

Позориште је уметност кретања. Глумац треба да буде атлета срца. Сцена је лабораторија у којој се ствара нов човек. Позориште не треба да копира живот, већ да га трансформише. Страдање Трепљева, одушевљење Нине, себичност Аркадине, очај Сорина, шарм Тригорина и опсесивна љубав Маше – сви су део исте приче и свака је присутност важна.

Сви ликови имају своју представу шта је срећа. Заплет и описи подређени су детерминацији лика, а у центру је социјално мотивисан лик. Реалистичке

технике – физичко, социјално и психолошко портретисање – стварају утисак истинитости и веродостојности. Али није довољно приказати стварност, већ на њу треба и утицати.

Ова представа је о људским жељама које је однео ветар, као да су нестале у бездану. Али шта је јаче од наде да ништа није изгубљено? Једино Трепљев осећа безнадежност у потпуности.

Позориште није само огледало душа, већ лупа која увећава невидљиве једноставности. Треба разумети туђу бол и показати колико људи не умеју да се разумеју. Несавршеност је трагична грешка појединца који остаје затворен у свом свету. Ропство и слобода долазе из унутрашњости бића.

Сваки лик у драми покушава да рашчисти са собом, свако на свој начин. Све се мења у животу, али природу нашег карактера не можемо разобличити ни када бисмо се поново родили.

СРЕДА
8.
ОКТОБАР

Асја Крсмановић

КИСЕЛИНА

ЈУ БОСАНСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ЗЕНИЦА,
XXIII ФЕСТИВАЛ БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКЕ ДРАМЕ ЗЕНИЦА 2024.

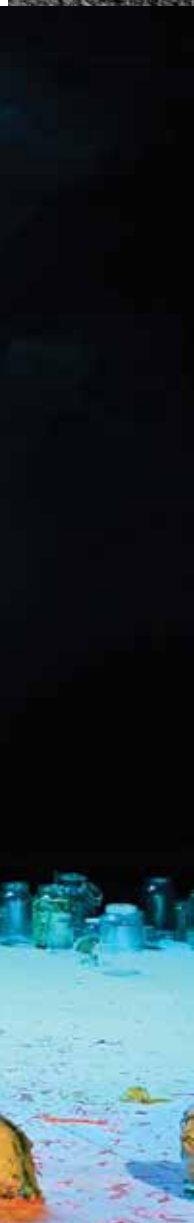
И СЦЕНА МЕСС САРАЈЕВО (БиХ)

Режија: Нермин Хамзагић

Режија: НЕРМИН ХАМЗАГИЋ
Драматург: АСЈА КРСМАНОВИЋ
Сценографија: САБИНА ТРНКА
Костимографија: ИРМА САЈЕ
Музика: ЕНЕС ЗЛАТАР БУРЕ
Продуценти: МИРОЉУБ МИЈАТОВИЋ и
НИХАД КРЕШЕВЉАКОВИЋ
Извршни продуцент: ДЕНИС КРЏАЛИЋ
Асистент продукције: ЕДИ ЛАЗАМОВИЋ
Инспицијент: АБИДИН ЧОЛАКОВИЋ

ИГРАЈУ:
ГОРДАНА БОБАН
МИРВАД КУРИЋ
СЕЛМА МЕХАНОВИЋ
БЕЊАМИН БАЈРАМОВИЋ

РЕЧ ДРАМАТУРГА

/.../ Пишући овај драмски текст, жељела сам говорити не само о смрти и губитку него и о нашим животима и начину на који их обликује присуство или одсуство нама драгих људи. О породици и свему ономе што је чини. О љубави, срећи, тузи, ријечима које једни другима изговарамо и прешућујемо, те одговорности која стоји иза тога. О надама, пропуштеним приликама, лијепим сјећањима и давању других шанси. Жељела сам писати о томе да ли један човјек жели и може да се промијени. Да ли допушта себи да учи, расте и буде сутра мало бољи од онога какав је био јучер. /.../ То је привилегија коју нам даје позориште. Покушати ухватити неухватљиво. Чинити то скупа с публиком. И скупа у томе доживјети пораз.

Асја Крсмановић

ЧЕТРТАК
9.
ОКТОБАР

Лукас Хнат

КУЋА ЗА ЛУТКЕ, ДРУГИ ДЕО

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ „ИВАН ВАЗОВ“, СОФИЈА (Бугарска)

Режија: Јасен Пејанков

Режија: ЈАСЕН ПЕЈАНКОВ

Превод: ЈАСЕН ПЕЈАНКОВ и БИСЕРКА ПЕЈАНКОВ

Сценограф: КАНЧО КАСАБОВ

Костимограф: ЈОРДАН МИХАЛЕВ

Композитор: ТЕОДОСИЈЕ СПАСОВ

УЛОГЕ:

Нора: СНЕЖИНА ПЕТРОВА

Торвалд: ЦВЕТАН АЛЕКСИЈЕВ

Ан-Мари: БОЈКА ВЕЛКОВА

Еми: РАДИНА БОРШОШ

О ПРЕДСТАВИ

Амерички драмски писац Лукас Хнат црпи неколико нити из Ибзенове *Куће за лутке* како би исткао ткиво своје драме *Кућа за лутке, други део*. Она нас враћа у дом Торвалда Хелмера када се Нора изненада појављује на његовим вратима – истим вратима која је залупила за собом пре петнаест година, остављајући мужа и децу. Њен повратак ће довести до жестоког сукоба погледа на свет и моралних вредности. Током тих година Нора је стекла независност, постигла успех и зарадила новац у друштву у којем људи очекују, чак и желе, да жене које напуштају своје породице буду кажњене. Али све то носи и своју цену и она ће морати да је плати.

Задивљујућа драма Лукаса Хната је истовремено наставак Ибзенове студије породице и традиционалних улога мушкараца и жена у њој, као и савремени поглед на сукобе својствене свим људским односима кроз векове. Ова психолошка драма је изграђена на класичном принципу тројства времена, места и радње, а чврсто конструисани ликови проналазе своје достојно отелотворење у личности Снежине Петрове (Нора), Цветана Алексијева (Торвалд), Бојке Велкове (Ан-Мари) и Радине Боршош (Еми).

ПЕТАК
10.
ОКТОБАР

Мирослав Крлежа

ГОСПОДА ГЛЕМБАЈЕВИ

ЦРНОГОРСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ, ПОДГОРИЦА (Црна Гора)

Режија: Данило Маруновић

Режија: ДАНИЛО МАРУНОВИЋ
Драматург: БОЖО КОПРИВИЦА
Адаптација: БОЈАНА МИЈОВИЋ и ДАНИЛО МАРУНОВИЋ
Сценографија: ВАЛЕНТИН СВЕТОЗАРЕВ
Костимографија: ВАЊА ЦИРАЈ ЦУЦА
Асистенткиња костимографа: ГОРДАНА БУЛАТОВИЋ
Избор музике: ДАНИЛО МАРУНОВИЋ
Сценски покрет: ТАМАРА ВУЈОШЕВИЋ МАНДИЋ
Сценски говор: ДУБРАВКА ДРАКИЋ
Извршна продукција: НЕЛА ОТАШЕВИЋ
Инспицијент: СЛОБОДАН ВУЈАДИНОВИЋ
Суфлер: ГОРИЦА ШУШКАВЧЕВИЋ

УЛОГЕ:

Игњат Глембај: СВЕТОЗАР ЦВЕТКОВИЋ
Баруница Кастели Глембај: КРИСТИНА ОБРАДОВИЋ
Леоне Глембај: МИШО ОБРАДОВИЋ
Анђелика Глембај: УНА ЛУЧИЋ
Фабриције Глембај: ДАНИЛО ЧЕЛЕБИЋ
Пуба Фабрици: ПАВЛЕ ПРЕЛЕВИЋ
Др Алтман: ЈОВАН ДАБОВИЋ
Алојзије Силбербрандт: СТЕВАН ВУКОВИЋ
Анита: КРИСТИНА МРКИЋ
Франц: ПРЕДРАГ ПАВИЋЕВИЋ

РЕЧ ДРАМАТУРГА

Крлежина драма, како је опште познато, настала је као омаж Дубровачкој триологији Ива Војновића и драмама Ибзена и Стриндберга. *Господа Глембајеви* превазилазе своје претке и узоре. У ангажману, у дијалозима, у бриљантно написаним карактерима и стилским нијансама јединственим у европској драмској књижевности. Породични циклус претвара се у крвави циркус, са трагичним, документарним, гротескним и духовитим партијама.

Драма *Господа Глембајеви*, у којој се успон и пропаст једне загребачке, трговачке породице може читати као криза и расуло једне државе огрезле у криминалу, лажи, злочину, лицемерству, примитивизму...

Господа Глембајеви на Великој сцени Црногорског народног позоришта су огледало, разбијено огледало, савремених породичних, социјалних, политичких и културних прилика у Црној Гори.

Божо Копривица

СУБОТА
11.
ОКТОБАР

Слободан Селенић

ОЧЕВИ И ОЦИ

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ (Србија)

Режија: Вељко Мићуновић

Режија: ВЕЉКО МИЋУНОВИЋ
Драматург: КАТА ЂАРМАТИ
Сценограф: ЗОРАНА ПЕТРОВ
Костимограф: МАРИЈА МАРКОВИЋ МИЛОЈЕВ
Композитор: НЕВЕНА ГЛУШИЦА
Сценски говор: др ЉИЉАНА МРКИЋ ПОПОВИЋ
Продуценти: ЈАСМИНА УРОШЕВИЋ и ОЛИВЕРА ЖИВКОВИЋ
Инспицијент: Сандра Роквић
Суфлер: Гордана Перовски
Асистент сценографа: Јасна Сарамандић
Асистент костимографа: Ена Кротић

УЛОГЕ:

Милутин Медаковић: МИЛОШ ЂОРЂЕВИЋ
Стеван Медаковић: НИКОЛА РАКОЧЕВИЋ
Михајло Медаковић: АЛЕКСАНДАР ВУЧКОВИЋ
Елизабета Медаковић: ВАЊА ЕЈДУС
Рахела Блејк: ВАЊА МИЛАЧИЋ
Нанка: СЕНА ЂОРОВИЋ
Јелена: ИВА МИЛАНОВИЋ
Видосав Прокић: НИКОЛА РИСТАНОВСКИ

РЕЧ РЕДИТЕЉА

Наши очеви и оци – наше наслеђе духовно, интелектуално, идеолошко – оно са чим неминовно живимо до данас. Или смо присиљени да живимо. У немогућности отклона, зарад непрестаног ископавања и прекопавања историје, очеви и оци, обитавају око нас непрестано – подсећају, прогоне, надзиру и опомињу. Из крхотина сећања Стевана Медаковића гледају нас наше располућености, угрожене интимае, породични расколи и отуђивања. Указује се и једно суштинско неразумевање различитости, па било оно на нивоу базичног, по националности, или по питању пуко идеолошког. Док се, уједно, испостављају очигледнима наши унутрашњи егзили, болне заробљености и осећање кривице, које теглимо до дана данашњег.

Вељко Мићуновић

НЕДЕЉА
12.
ОКТОБАР

ЗАТВАРАЊЕ ФЕСТИВАЛА
И СВЕЧАНА ДОДЕЛА НАГРАДА

Хајнрих фон Клајст

МИХАЕЛ КОЛХАС

ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРАМСКО ПОЗОРИШТЕ, БЕОГРАД (Србија)

Режија: Борис Лијешевић

Режија: БОРИС ЛИЈЕШЕВИЋ
Превод: ЈОВАН ПОПОВИЋ
Драматурзи: ФЕДОР ШИЛИ и МИЛОШ КРЕЧКОВИЋ
Сценограф: ДАРКО НЕДЕЉКОВИЋ
Костимограф: МАРИНА СРЕМАЦ
Музика: КРАЉ ЧАЧКА
Сценски говор: ЉИЉАНА МРКИЋ ПОПОВИЋ
Дизајн светла: ЈОВАН СТАНКИЋ
Дизајн звука: ДАВИД СРЉЉИН
Асистент редитеља: МОМЧИЛО МИЉКОВИЋ
Инспицијент: ОЛИВЕРА МИЛОСАВЉЕВИЋ
Суфлер: ГОРДАНА ПЕРОВСКИ
Организатори: ВЛАДИМИР ПЕРИШИЋ, АНДРИЈА УРОШЕВИЋ

УЛОГЕ:

Михаел Колхас: ВОЈИН ЋЕТКОВИЋ
Херзе, Коњ, Грађанин: МИОДРАГ ДРАГИЧЕВИЋ
Мартин Лутер, Бранденбуршки кнез: ВОЈИСЛАВ БРАЈОВИЋ
Кунц фон Тронка, Момак: НИКОЛА РАКОЧЕВИЋ
Саксонски кнез, Судија: ЗОРАН ЦВИЈАНОВИЋ
Лизбет Колхас, Опатица Антонија фон Тронка, Пророчица: МИЛЕНА ВАСИЋ
Јункер Венцел фон Тронка, Правник, Хајнрих фон Гојзау, Званичник:
АЛЕКСЕЈ БЈЕЛОГРЛИЋ
Каштелан, Стрводер, Јохан Нагелшмит: МИЛОШ САМОЛОВ

КАКО ЖИВЕТИ...

Јунак је кренуо на пут и наишао на рампу. Тамо где је никада није било. Дошли су неки нови људи, оградили неку парцелу, подигли рампу, наплаћују пролаз, заустављају кретање, размену, трговину, изнуђују мито, присвајају туђе, не поштују ништа... Све им се може. И нико да их заустави.

Све се изненада променило.

Да ли пристати на то, дати им шта траже и проћи поред? Јер сваки покушај да се укаже на неисправност – кошта. А њих не кошта ништа и никоме не полажу рачуне.

Шта да ради човек када га ошине њихова бахатост, грубост, неваспитање, насиље? Од кога да тражи заштиту кад су њихови рођаци и пријатељи свуда, у свим институцијама, у свим регијама, умрежени и недодирљиви... сваку тужбу да сакрију и пониште, сваки свој преступ и прекршај да оправдају и пребаце лопту у туђе двориште. Никоме не одговарају. Закон за њих не постоји. Систем их штити.

Како живети у том систему који не штити права грађанина, већ је фасада за порочност и самовољу богатих и моћних?

Како се носити са бесом који ствара неправда и озакоњено, институционализовано насиље?

Како живети са неправдом које је све више и која се исправити не може, која те поништава као људско биће?

Да ли је треба исправљати и по коју цену? И како се уопште борити са неправдом, а сам не постати неправедан?

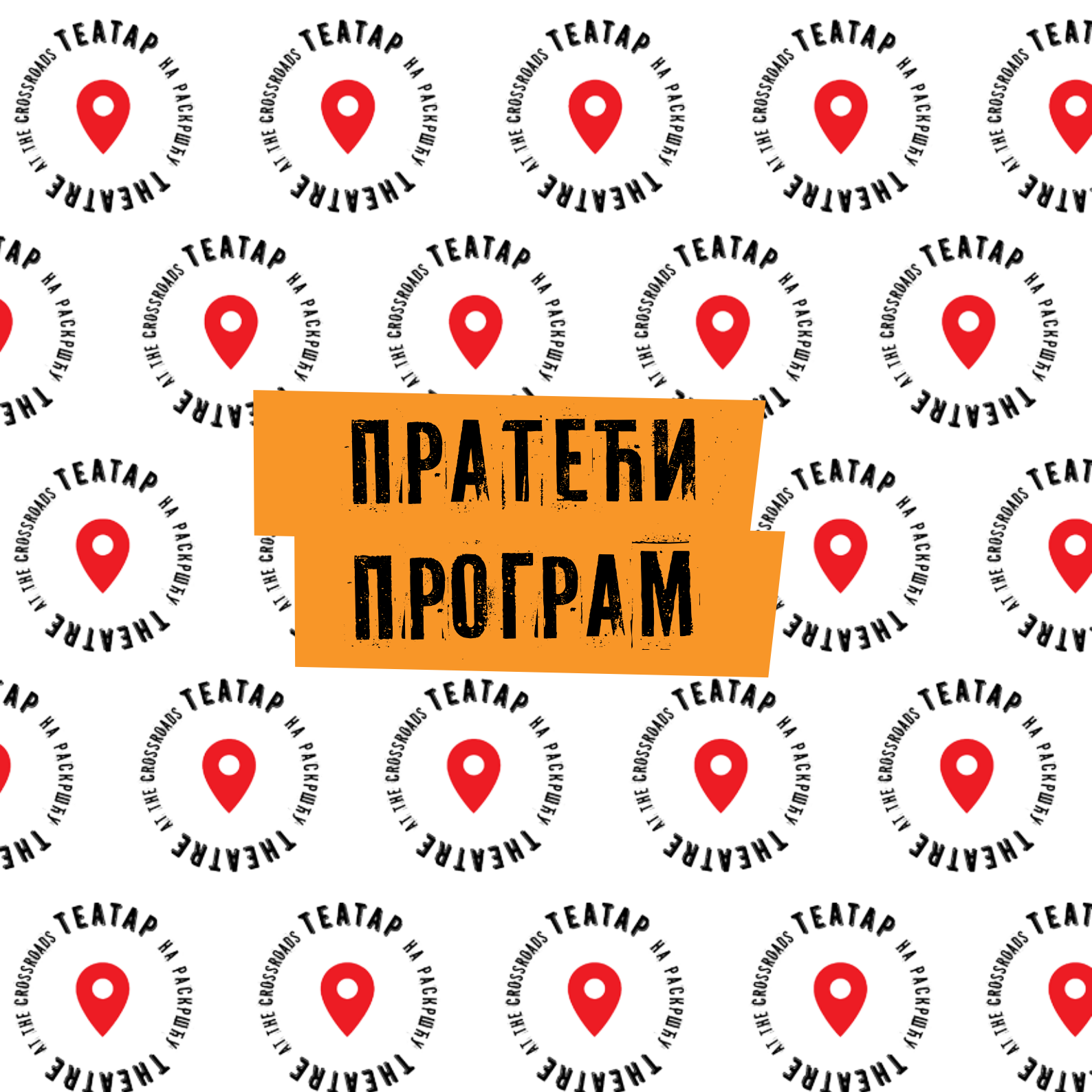
Да ли наш јунак треба да се бори против тога или да послуша глас својих ближњих и добронамерних који му саветују да опрости? Али како опростити онима који тај опроштај не траже? И своју грешку не увиђају? Можда је баш у томе снага и недокучивост праштања?

Шта је правда? Договор међу људима или можда нешто недодирљиво и нама несхватљиво? И ко је заиста дели?

Човек или Бог? Од кога је чекати и колико дуго? Којој се правди надати?

Како живети у овом свету?

Борис Лијешевић

ПРАТЕЊИ ПРОГРАМ

УТОРАК

7.

ОКТОБАР

18.00 Мала сцена Народног позоришта Ниш

Копродукција: Театар Вук и Југоарт (Београд)

Мари Џонс

ЦЕПОВИ ПУНИ КАМЕЊА

Режија: **Ерол Кадиф**

СРЕДА

8.

ОКТОБАР

18.30 Мала сцена Народног позоришта Ниш

Музеј позоришне уметности Србије представља:

Театрон – часопис за позоришну уметност,

двоброј 207/208 и 209/210

Часопис представљају проф. др Бошко Сувајџић, главни уредник, Мирослав Антић, секретар и Весна Буројевић, директорка Музеја позоришне уметности Србије.

ЧЕТВРТАК

9.

ОКТОБАР

18.00 Горњи фоаје Народног позоришта Ниш

Позоришна продукција Балкан нови покрет (Београд)

Весна Станковић

МИЛУНКА

Режија: Петар Станојловић

УТОРАК

7.

ОКТОБАР

Мари Џонс

ЏЕПОВИ ПУНИ КАМЕЊА

КОПРОДУКЦИЈА: ТЕАТАР ВУК И ЈУГОАРТ (Београд)

Режија: Ерол Кадиф

Редитељ: ЕРОЛ КАДИЋ
Превод са енглеског: ИВАНА ДИМИЋ
Избор музике: АНА ЂОКИЋ
Кореограф: МАРКО МИЋИЋ МА ирског плеса
Костимографија: АНА ЂОРЂЕВИЋ
Сценски дизајн: ЕРОЛ КАДИЋ

УЛОГЕ:

Чарли Конлон: МИЛОШ ПЕТРОВИЋ ТРОЈПЕЦ
Џек Квин: ПАВЛЕ МЕНСУР
Све друге ликове који се појављују у комаду играју
два глумца.
Филм у представи: ЧЕДА ВЕСЕЛИНОВИЋ
Монтажа: СРЂАН МИЛЕТИЋ
Каскадер у филму: ЖЕЉКО БОЖИЋ

Цепови пуни камења је савремена, тужна комедија о мештанима из једног сиромашног ирског села, који статирају на снимању холивудског филма; о филмским и животним илузијама јунака драме, о глумачком умећу претварања снова у стварност и напокон о илузији и реалности у животу.

Тема је судар светова. Света филмске илузије Холивуда и света реалности малог, сиромашног ирског села.

Чарли, један од двојице протагониста има написан сценарио, за који се нада да ће успети неке да прода за време снимања. На крају, уз помоћ свог пријатеља, статисте Џека, њих двојица осмисле свој филм, баш о снимању овог филма, и тај филм ће носити наслов ове драме.

Са једног становишта ова драма је вишеструко занимљиво сачињена. На нивоу радње двоструко се сударају илузија и реалност, филмска реалност и животна реалност, филмска илузија и филмска реалност, па животна илузија и животна реалност.

Са друге стране, сударају се позоришна реалност драме која се игра на сцени и сценска илузија, коју глумци производе играјући све ликове и просторе о којима драмска прича говори.

ЧЕТВРТАК
9.
ОКТОБАР

Весна Станковић

МИЛУНКА

ПОЗОРИШНА ПРОДУКЦИЈА БАЛКАН НОВИ ПОКРЕТ (Београд)

Режија: Петар Станојловић

Режија: ПЕТАР СТАНОЈЛОВИЋ

**ИГРА:
ВЕСНА СТАНКОВИЋ**

Лична исповест хероине српских ослободилачких ратова Милунке Савић, о животу и смрти, рату, Србији и њеној историји, из угла жене борца која је добила највиша одликовања (орден за храброст, Карађорђеву звезду са мачевима, медаљу Милош Обилић, једина жена у свету одликована француским Ратним крстом са златном палмом, два ордена Легије части...).

Прича почиње од њених девојачких дана, које проводи у копаоничком селу Копривници, са две сестре, родитељима и болешљивим братом. Целог живота има изразиту потребу да заштити слабе и угрожене, стога у Први балкански рат одлази уместо брата, преобучена у мушкарца, под именом Милун Савић. Неустрашива у свакој борби, највише позната као бомбаш, бива рањена и њена тајна се открива. Војска стаје уз њу и, иако је у супротности са војним правилима, задржавају је у јединици. Рањавана је чак девет пута у седам година ратовања, добила дванаест медаља, а после демобилизације рађа девојчицу, усваја још три ћерке и више од тридесеторо деце храни, подиже, школује... Високо цењена од стране француских војних великаша Франсоа де Переа, Шарла де Гола и вицеадмирала Гепрата, у Србији завршава као чистачица у банци, а ноћу шије војне униформе и подиже десетине деце из копаоничких села.

Сама за себе би рекла да је ово исповест о животу од прве пушке, до прве метле.

СТРУЧНИ ЖИРИ

ИРФАН МЕНСУР, глумац, редитељ и професор (Србија)

АНДРЕЈ НОСОВ, редитељ (Србија)

АНЂЕЛИКА СИМИЋ, глумица (Србија)

Проф. др НЕНАД НОВАКОВИЋ, експерт за електронске медије и менаџмент у култури (БиХ)

ГОРДАНА ГОНЦИЋ, драматуршкиња и директорка Атељеа 212 (Србија)

ИРФАН МЕНСУР

Рођен сам 1952. г.

Дипломирао сам глуму 1974. г.

Исте године постао сам члан ЈДП-а.

Глумим.

Режирам.

Професор сам.

Био сам селектор и члан жирија неколико позоришних и филмских фестивала.

129 филмских и телевизијских наслова. Тако каже интернет... Верујем му.

Имам пријатеље, синове и унуке.

Награђиван сам... Понекад и заслужено.

АНДРЕЈ НОСОВ

Завршио позоришну режију на Факултету драмских уметности у Београду и мастерирао на Академији за позорште Универзитета уметности у Амстердаму. Режирао више од двадесет награђиваних и дуго играних представа у позориштима у Србији и региону. Добитник је више домаћих и међународних награда и признања, међу којима је и последња награда „Љубомир Муци Драшкић“ за режију. Основао и води Хартефакт, независну позоришну продукцију и уметничку фондацију.

АНЂЕЛИКА СИМИЋ

Дипломирала је глуму на Академији уметности у Новом Саду. Чланица Југословенског драмског позоришта од 2012.

ЈДП: *Свети Георгије убива аждаху* (тетка Савка), *Ватре* (Сапфо/Терапеут), *Тит Андроник* (Тамора), *Каспар*, *Краљ Бетајнове* (Хана), *Дон Жуан* (Дона Елвира), *Хотел Слободан промет* (Гђа Пингле), *Нора!* (Гђа Линде), *Уносно место* (Ана Павловна Вишњевска), *Госпођица* (Карменсита), *Само нека буде лепо*, *Из јуначког живота грађанства* (Сибилa Хул, Отилија), *Рођени у УУ*, *Драма о Мирјани и овима око ње* (Гроздана), *За сада нигде* (Алона), *Федрина љубав* (Строфа), *Брод за лутке* (Жена), *Млетачки трговац* (Нериса) и многе друге.

НП у Београду: *Путујуће позориште Шопаловић* (Софија), *Интимус* (Јована);

Звездара театар: *Удовица живог човека* (Нана), *Брод љубави* (Герда), *Вечерас слушате* (Вида);

НП Сомбор: *Казимир и Каролина* (Каролина), *Богојављенска ноћ* (Виола), *Буђење пролећа* (Вендла), *Афера недужне Анабеле* (Анабела);

Атеље 212: *Свици* (Џин), *Одумирање* (Стамена), *Посетилац* (Ана Фројд);

НП Суботица: *Хеда Габлер* (Хеда);

УК „Вук Караџић”: *Мој први пут*;

Битеф театар: *Дон Жуан* (Дона Елвира), *Моја домовина – седам снова* (Антигона);

Мадленијанум: *Бурлеска о Грку* (Херонима);

МП „Душко Радовић”: *Вештице* (Врховна Првовештица) и многе друге.

ТВ: *Сабља*, *V (фау) ефекат*, *Јужни ветар*: *На граници*, *Сумњива лица*, *Тајкун 2*, *Апсолутних 100*, *Државни службеник*, *Заустави време*, *Позориште у кући*, *Седам и по*, *Смешне и друге приче*.

Филм: *Журка*, *На лепом плавом Дунаву*, *Отаџбина*, *Добра жена*, *Чудотворац тумански*.

Награде: Стеријина награда (тетка Славка, *Свети Георгије убива аждаху*), Награда за епизоду на Стеријином позорју

(тетка Славка); Годишње награде ЈДП-а (2025, 2017, 2016, 2014, 2013, 2011), „Ардалион“ за главу женску улогу (Хеда Габлер, *Хеда Габлер*); две награде за главну женску улогу на Војвођанским позоришним сусретима (Вендла, *Буђење пролећа* и Каролина, *Казимир и Каролина*); Награда часописа *Сцена* за најбољу улогу у сезони по избору позоришних критичара, Награда за најбољу епизодну улогу на Филмском фестивалу у Нишу и др.

Проф. др **НЕНАД (Стојана) НОВАКОВИЋ**, Рођен у другој половини двадесетог века у Г. Вијачанима, општина Прњавор. Школовање завршава као стипендиста Титовог фонда. Доктор је наука и редовни професор из области медија и управљања у култури.

Био је главни уредник универзитетског гласила *Нови свет*, уредник на РТВ Приштина, шеф дописништва *Ослобођења* из Сарајева и *Дневника* из Новог Сада, са Косова и Метохије у бурна времена, уредник Радио Бања Луке и РТВ РС, генерални директор *Гласа Српске*, директор ТВ Бел и *Независне телевизије*, уредник у Новинској агенцији СРНА. Оснивач, уредник и директор Издавачке куће „Бесједа“, директор Народног позоришта Републике Српске, директор високошколске установе *Banja Luka College*, декан Факултета за медије и комуникације ИУТ.

Оснивач је и гл. уредник часописа *Актуелности* и *Агон*, учесник на више од сто научних и стручних скупова, објавио више десетина радова из области медија и културе, аутор седам књига, приредио, уредио и рецензирао више од 500 наслова књига из лепе књижевности и стручне литературе, једини издавач у БиХ драмских текстова и књига из области позоришног стваралаштва, иницијатор и покретач седам сајамских манифестација у Републици Српској, међу којима су: Сајам књига, Први филмски фестивал,

Сајам туризма. Учествовао у оснивању и покретању Тетар феста, био председник Ваздухопловног савеза БиХ, председник Удружења издавача Републике Српске, члан и председник Етичког комитета Удружења новинара Републике Српске, пилот и активни спортиста и сада.

Добитник је више значајних друштвених и стручних награда, признања и одликовања.

Ожењен, отац два сина и деда два сјајна унука.

ГОРДАНА ГОНЦИЋ

Рођена 6. септембра 1963. године у Нишу. Основну школу и Пету београдску гимназију завршила у Београду. Дипломирала драматургију на Факултету драмских уметности у Београду 1988. године. Стални драматург Позоришта „Атеље 212“ од 1994. године.

Од 2017. до 2019. године в. д. директора Културног центра Београда.

Од 2019. до 2024. године била је подсекретар Секретаријата за културу града Београда.

2018. и 2021. године Председница Одбора Октобарског салона – Београдског бијенала. Од 2021. до данас члан Одбора Октобарског салона – Београдског бијенала.

Од 2021. године члан Одбора Београдског летњег фестивала БЕЛЕФ, а од 2023. до 2025. године председница Одбора Београдског летњег фестивала БЕЛЕФ.

ОКРУГЛИ СТО КРИТИКЕ

ОЛИВЕРА МИЛОШЕВИЋ, новинарка и театролошкиња, одговорна уредница Редакције за културу и уметност Културно-уметничког програма РТС-а (Београд)

СЛОБОДАН САВИЋ, позоришни критичар РТС-а, аутор серијала *Читање позоришта* (Београд)

МАРИНА МИЛИВОЈЕВИЋ МАЂАРЕВ, професорка Академије уметности Нови Сад и критичарка недељника *Време* (Нови Сад)

Др САШО ОГНЕНОВСКИ, позоришни критичар (Битољ)

ЖЕЉКА ТУРЧИНОВИЋ, драматуршкиња и уредница Театролошке и драмске библиотеке Хрватског центра *ИТИ*, главна уредница часописа *Казалиште* (Загреб)

Др ЈЕЛЕНА С. ПЕРИЋ, театролошкиња и позоришна критичарка Радио Београда 2 (Београд)

ОЛИВЕРА МИЛОШЕВИЋ

Новинарка и театролошкиња, одговорна уредница Редакције за културу и уметност Културно-уметничког програма РТС-а. Дипломирала је новинарство на Факултету политичких наука у Београду и била на постдипломским студијама из области социологије културе и позоришта.

Новинарску каријеру започела је 1988. године у Београдском програму РТС-а. Позориште је област коју прати од почетка каријере. Од 2000. године је одговорна уредница у Редакцији за културу Београдског и Јутарњег програма РТС-а. Од 2001.

је уредница у Редакцији за културу и уметност РТС-а. Пуних 15 година била је ауторка, уредница и водитељка тв емисије *Беокулт* и ауторка рубрика о позоришту у истој.

Ауторка је, уредница и водитељка *Хроника Битефа* и бројних емисија из серијала *ТВ фељтон* – у којима представља рад значајних позоришних стваралаца. Од оснивања је један од аутора и уредника емисије *Културни дневник*.

Од 1993. године је члан редакције позоришних новина *Лудус*, које објављује Савез драмских уметника Србије. Ауторске текстове и интервјуе из области позоришта објављује у новинама, часописима и недељницима: *Лудус*, *Сцена*, *Театрон*, *НИН*, *Грађански лист*, *Преступ*, *Европа*, *Недељник*, *ТФТ*.

Ауторка је серијала *Театрологике*, који је посвећен истакнутим позоришним уметницима из региона и серијала *Метаморфозе*, посвећеног изузетним домаћим ствараоцима.

Ауторка је монографије *Никита Миливојевић: Ја овде силазим* и књига *Театрологике 1 и 2*.

СЛОБОДАН САВИЋ

Позоришни критичар РТС-а, аутор серијала *Читање позоришта*, театролог, новинар и писац.

Рођен је 1964. године у Пожаревцу, одрастао у Костолцу. Дипломирао је општу књижевност и теорију књижевности на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Добитник је Стеријине награде за позоришну критику и Годишње награде Радио-телевизије Београд/Србије, где од 1989. године до данас обавља низ одговорних дужности.

Од 2002. године до данас, аутор и уредник у Културно-уметничком програму Телевизије Србије, покретач и аутор културне емисије *Читање позоришта*, најдуговечнијег специјализованог телевизијског серијала о савременом позоришту у региону. Као уредник и аутор (сценарио, режија, избор музике) потписује више од две стотине телевизијских емисија: од серијала *Читање позоришта* до хроника најзначајнијих домаћих позоришних фестивала, документарних емисија и ТВ фељтона.

Од 1989. до 2002. године био је новинар, уредник и одговорни уредник Редакције за културу Радио Београда 2. Покретач и аутор културног ток-шоу програма *Радио парламент*, серијала о позоришту *Препознавање*, бројних емисија и серијала из области културе и уметничког стваралаштва.

Два пута је биран за уметничког директора и селектора Међународног позоришног фестивала Јоакимфест, два пута за селектора Фестивала професионалних позоришта Војводине и пет пута пута за селектора и уметничког директора Борова позоришних дана. Модератор округлих столова, председник и члан жирија на домаћим и међународним позоришним фестивалима (Стеријино позорје, ИНФАНТ, Јоакимфест, Фестивал „Јоаким Вујић“, Фестивал класике, Фестивал праизведби, Фестивал „На раскршћу“...).

Приредио је антологију *Кратка светска прича*, аутор је две књиге романсираних биографија неких од најзначајнијих и најконтроверзнијих личности домаће културне и јавне сцене: Због њих су многи губили главу и *Источно и западно од раја*.

Аутор је театролошке монографије *Породичне и друге приче*, поговора за књигу драмских текстова *Првих пет*, избора *Савремена српска драма* (у припреми

за штампу на румунском), аутор и уредник бројних позоришних каталога и публикација.

Био је аутор и литерарни уредник у магазинима *Профил*, *Дама* и *Јефимија* (1995–2002), уредник културне рубрике, колумниста и позоришни критичар у дневнику *Глас јавности* (2006–2008).

Критику и кратку прозу објављивао је у *Књижевној речи*, *Књижевним новинама*, књижевним алманасима, а новинске текстове, критике, колумне и фељтоне у водећим домаћим новинама, магазинима и часописима (*Политика*, *НИН*, *Дуга*, *Интервју*, *Илустрована политика*, *Блиц*, *Глас јавности*, *Европа*...). Као студент био је уредник књижевног часописа *Знак*, књижевни критичар недељника *Студент* и новинар Радио Индекса 202.

Члан је Удружења позоришних критичара и театролога Србије.

Живи и ради у Београду.

МАРИНА МИЛИВОЈЕВИЋ МАЂАРЕВ

Редовни је професор на Катедри за драматургију и Катедри за теорију драме на Академији уметности Универзитета у Новом Саду. Радови из области теорије драме и позоришта штампани су јој у националним и међународним часописима. Ауторка је више књиге из области театрологије: *Бити у позоришту*, *Фантастика у драмама Владимира Велмар-Јанковића*, *Примењено позориште у Војводини од 2000. године до данас* (заједно са И. Правдићем и М. Мађаревим) и *Нови наратив*.

Члан је уредништва позоришног часописа *Сцена*, главна и одговорна уредница научног часописа *Зборник* који издаје Академија и председница Управног одбора Удружења критичара и театролога Србије.

Пише позоришне критике за недељнике *Време*.

Др САШО ОГНЕНОВСКИ

Рођен у Битољу, 1964. године. Дипломирао 1987. године на Универзитету Св. Кирила и Методија, на Факултету за драмске уметности. Магистрирао 2002. на Институту за социолошка и политичко-правна истраживања на одсеку Комуникације и медија, а 2017. године на Институту за комуникације и медије на Правном факултету докторира на теми Односи са јавношћу и медији у Македонији.

За време свог професионалног уметничког и научног живота радио је и на Педагошком факултету Универзитета Св. Климента Охридског у Битољу и као професор на Међународном славјанском универзитету „Гаврило Романович Державин“. Учествовао је на бројним симпозијумима и конференцијама у Гетеборгу, Ослу, Милану, Лондону, Бриселу, Братислави, Софији, Скопљу, Охриду, Битољу, Крушеву итд. Написао је више од педесет радова из области комуникације, односа са јавношћу, педагогије, књижевности, културологије и позоришта.

Аутор је збирки поезије *Лавина* (1995), *Плодови пакла* (2014), *Пустински цвет* (2015), *Шума* (2018), *Мењање прошлости* (2019); драма *Тврђава* и *Туга* (2016), драма за децу *Обична бајка* (2002) и *Чаробни компас* (2012), романа *Сиви трг* (2019) и *Турнеја* (2020). Превођен је на српски, енглески, арапски и албански језик. Бавио се и преводом са српског, хрватског, бугарског и енглеског језика. Члан је Македонског научног друштва, Интернационалног позоришног института и Међународне асоцијације позоришних критичара. За време свог професионалног рада бавио се и писањем сценарија и режирањем за телевизију.

Пише позоришне, филмске и књижевне рецензије. Оснивач је и председник удружења за развој уметности и мултикултуралности *Перун Артис* из Битоља. Уредник је међународног књижевног часописа *Књижевни елементи* и електронског књижевног часописа www.elementi.mk.

ЖЕЉКА ТУРЧИНОВИЋ

Образовање: Школа за ритмику и плес у Загребу, Филозофски факултет Универзитета у Загребу (југославистика, компаративна књижевност), драматургија на Академији драмске уметности у Загребу.

Радила као професионална плесачица и кореографкиња савременог плеса у првом ансамблу савременог плеса у региону (Студио за савремени плес, Загреб), виша саветница за позориште у Министарству културе РХ, а најдуже раздобље своје професионалне каријере провела је као уредница и руководитељка Драмског програма ХРТ-а.

Од 2001. године председница је Хрватског центра ITI (*International Theatre Institute*), где се бави креирањем међународне културне сарадње на пољу театра и драме. Главна је уредница театарских књига, часописа и публикација (библиотека *Мансион*, часопис *Казалиште*, *Croatian Theatre*).

Чланица је уредништва часописа за плесну уметност *Кретања*.

Била је чланица Извршног одбора Светског ITI (2004–2011).

Била је селекторка фестивала: Марулићеви дани (2007–2008), Гавелине вечери (2007), Нај, нај фестивал, Жар птица, МЕСС у Сарајеву (2008, босанскохерцеговачка селекција), Дани сатире и Међународни фестивал малих сцена у Ријеци.

Често ради као чланица жирија фестивала, струковних награда као и већа за позоришну и драмску уметност и међународну сарадњу у Министарству културе РХ, Граду Загребу и Граду Ријеци.

Добитница је двеју награда СЛУК-а, 1995 и 1997, за најбоље сценске адаптације, као и награде „Жар птица“ за најбољу драматизацију (2004).

Др ЈЕЛЕНА С. ПЕРИЋ

Рођена 1982. године у Вршцу. Студирала је на Филолошком факултету у Београду (Група за српску књижевност и језик), на којем је одбранила и докторску дисертацију 2018. године (*Пригодна драма у српској књижевности 18. и 19. века*)

Запослена је као доцент на предметима Историја светске драме и позоришта, Историја српског позоришта и драме и Савремене тенденције у српској драми и позоришту на Катедри за продукцију драмских и аудиовизуелних уметности и медија Факултета за дипломатију и безбедност Универзитета Унион – „Никола Тесла“ у Београду.

Стручна и научна интересовања Јелене С. Перић усмерена су ка књижевним токовима 19. и 20. века. До сада је објавила једну монографију (*Политичка драма и позориште у драмама Драгослава Михаиловића*) и више радова у престижним научним часописима, а њен научно-истраживачки рад пре свега се бави историјом драме и позоришта, као и социологијом позоришта. Као модератор округлог стола била је ангажована током 28, 29, 30. и 31. фестивала

класике Вршачка позоришна јесен, а функцију модератора округлог стола обављала је и на 42. Бориним позоришним данима у Врању. Рецензирала је књиге *Антологија биографске монодраме*, *Приближавање позоришту 3*, *Колаж о Поповићу* аутора Радомира Путника. Била је члан жирија за доделу награде „Нушићев жирадо“, коју за кратку сатиричну причу додељују Народна библиотека у Новом Бечеју и Фондација „Нушић“ из Београда, а такође и члан жирија за доделу 43. награде „Бранислав Нушић“, коју додељује Удружење драмских писаца Србије.

Позоришни критичар је Културног програма Радио Београда 2, аутор и уредник емисија *Клуб 2* и *Маске* Радио Београда 2, члан председништва Удружења драмских писаца Србије и главни уредник едиције Савремена српска драма.

ЖИРИ НОВИНАРА

СОЊА ТОДОРОВИЋ ШЕГРТ, Радио Београд

МИЉАНА НИКОЛИЋ, ТВ Зона плус

ЉУДМИЛА РИСТИЋ МИЛАДИНОВИЋ, ТВ Коперникус

НАГРАДЕ

Награда за најбољу представу – 1 награда;

Награда за режију – 1 награда;

Награда за глумачко остварење: 4 награде;

- најбоља женска улога – 1 награда;
- најбоља мушка улога – 1 награда;
- награда за најбољу младу глумицу – 1 награда;
- награда за најбољег младог глумца – 1 награда;

Награда за сценографско остварење – 1 награда;

Награда за костимографско остварење – 1 награда;

Награда за оригиналну сценску музику – 1 награда;

Награда за сценски покрет – 1 награда;

Награда округлог стола критике – 1 награда;

Специјална награда – 1 награда;

Награда жирија новинара – 1 награда.

ОСНИВАЧИ ФЕСТИВАЛА
ГРАД НИШ
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ НИШ

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
— НИШ —

МЕДИЈСКИ ПОКРОВИТЕЉИ

ПРИЈАТЕЉИ ФЕСТИВАЛА

**6. ФЕСТИВАЛ
„ТЕАТАР НА РАСКРШЋУ”**

**Издавач
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ НИШ**

**За издавача
Ана Савић, в.д. директора**

**Уредник
Тамара МИЛОСАВЉЕВИЋ**

**Визуелни идентитет
Студио ДРА**

**Лектор
Наташа ИЛИЋ**

Тираж: 300 примерака

2025.

Народно позориште Ниш

Синђелићев трг бб, 18000 Ниш, Србија

Централа +381 (0)18 527 371

Управа +381 (0)18 245 441

Благајна +381 (0)18 245 472

Маркетинг +381 (0)18 245 478, +381 (0)18 209 220

E-mail: npnis@narodnopozeristenis.rs

direktor@narodnopozeristenis.rs

uprava@narodnopozeristenis.rs

marketing@narodnopozeristenis.rs

tehnika@narodnopozeristenis.rs

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
— НИШ —